

Tang og tjære

Kølbåde. Trim af rig og sejl

TRIMNING - LET VEJR

I let vejr på kryds, skal spændingen på forlig og underlig kun lige knap fjerne de værste folder. Den bløde fod - bløde "bompose" - skal være helt eller delvis ude, da det gælder om at have et relativt dybt sejl med faconen liggende i midten, eller ved ikke overlappende forsejl lidt foran midten. Farten og ikke højden er væsentlig.

Hækstaget skal være så slækt, så masten ikke krummer, og derved trækker faconen ud af storsejlet.

Trim skødevognen op til luv og sejl med løst skøde, så storsejlet kan tviste ud i toppen, det vil sige at kappen åbner sig. Det har stor betydning, da vindretningen i let luft er meget forskellig ved dækket og ved mastetoppen. Forskellen betyder, at vinden er skrald i bunden og rum i toppen af sejlet.

TRIMNING - MELLEMLUFT

Ved opfriskende vind strækkes storsejlet ud til det sorte mærke på bommen, derved lægger den bløde fold sig ind til bommen, og der justeres evt. med cunninghamhalet, så det dybeste sted stadig ligger på midten.

Skødevognen trimmes ned mod læ, hvor langt afhænger af rortrykket og bakvinden fra forsejlet. Skødet hales, så det meste af tvistet i agterkanten forsvinder. Det er ikke nødvendigt med meget tvist, da vindhastigheden er nogenlunde konstant over hele sejlet.

Hækstaget strammes, så masten krummer let, derved bliver sejlet fladere, og forstaget kan samtidig holdes stramt.

På fladt vand kan det, på nogle bådtyper, betale sig at hale fladerebet delvis, for at gå en bedre højde.

TRIMNING - HÅRDT VEJR

Fladerebet trækkes helt ned til bommen, og der kompenseres med cunninghamhalet, så faconen holdes på plads.

Hækstaget strammes hårdt, så masten krummer endnu mere, for at holde sejlet fladt og åbent. Skødevognen skødes længere ud i læ, for at få mindre luvgirighed, skødet hales hårdt, dog uden at tvistet forsvinder helt. Bliver båden for hård på roret og krænger meget, skal der rebes.

TVIST

Åbning af storsejlets agterkant - tvist - skal varieres efter bådtype. Ved masthead riggede både er det ikke nødvendigt med så meget tvist som ved brøkdels riggede både, hvor der kræves mere for at få den øverste halvdel, som skal arbejde i fri luft, til at trække effektivt.

Tvistet af storsejlet reguleres alene ved hjælp af storskødet på kryds, løsere skødning giver mere tvist. Bommens placering i forhold til centerlinien reguleres af skødevognen.

Twist på rumskøds sejlads reguleres af bomnedhaleren - kicking strap - da skødet ikke her leverer et nedadrettet træk.

Det kan være svært at vurdere om strømmingen over storsejlet er effektiv, derfor udstyrer de fleste sejlmagere nu sine sejl med tell tales - enten i sejlet og/eller ude ved agterliget ud for hver sejllomme. Hvis der ikke er tell tales i sejlene, så sørg for at få nogle sat i. De er en uvurderlig hjælp, når de anvendes rigtigt, hvilket er simpelt at lære sig.

Slår tell tales ind på bagsiden af storsejlet, er det nødvendigt at åbne sejlet mere. Disse tell tales bruges både på kryds og rumskøds. På rumskøds er det bommens stilling i forhold til vindretningen, samt hvor hårdt bomnedhaleren skal sættes, som kan ses på disse tell tales.

Lidselinen i agterliget anvendes kun til at stoppe blafren imellem sejlspindene, specielt i hårdt vejr med fladt eller rebet storsejl kan det være nødvendigt at bruge lidselinen for at holde agterliget i ro. Husk efter sejladsen at løsgøre lidselinen.